

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद दुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल
फैसला

२०७९/०८० सालको निर्णय नं. ४४२

पुनरावेदन नं. ०७७-RB-००६०

पुनरावेदन दर्ता मिति:-२०७७।०४।२८

मुद्दा:- अग्रिम कर कट्टी (आ.व. २०६९/७०)।

सोनापुर सुनसरी स्थित अरिहन्त मल्टी फाईवर्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००१६९६५) को तर्फबाट अधिकार प्राप्त ऐ.का ग्रुप भाईस प्रेसिडेन्ट अमित कुमार जैन..... १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं..... १ }

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- निमित्त प्रमुख कर प्रशासक श्री गोपाल प्रसाद घिमिरे
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७४।०४।२५

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग
निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर
निर्णय मिति:- २०७६।११।२९

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु:

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ र विद्वान अधिवक्ता श्री नितेश श्रेष्ठ ।

प्रत्यर्थीका तर्फबाटः- विद्वान सहायक न्यायाधिकारता श्री संगीता थोकर

अवलम्बित नजीरः x

प्रस्तुत मुद्दामा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको मिति २०७४।०४।२५ को अग्रिम कर माग गर्ने निर्णय र सोही निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२९ मा भएको निर्णय समेत उपर राजस्व न्यायाधिकारण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम यस न्यायाधिकारणमा पुनरावेदन दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकारणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. ठूला करदाता कार्यालयको कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका करदाता अरिहन्त मल्टी फाईवर्स लिमिटेडले आ.व. २०६९/७० को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार ठूला करदाता कार्यालयमा मिति २०७०।०९।२८ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. आ.व. २०६९/०७० को लागि ठूला करदाता कार्यालयबाट कर परिक्षण हुँदा सोको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको आय विवरणसाथ संलग्न कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको कर परीक्षण प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताले आ.व. २०६९/७० मा श्रोतमा कर कट्टी गरी दाखिला नगरेको कर रकम रु.२,९४,४६७।- (अक्षरूपी दुई लाख चौरानब्बे हजार चार सय सडसष्टी रूपैयाँ मात्र) माग गर्नुपर्ने देखिएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) बमोजिम करदातालाई मिति २०७४।०३।३० मा लिखित सूचना जारी गरिएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय बाट मिति २०७४/३/३० मा जारी सूचना करदाताले मिति २०७४/३/३० मा बुझिलिई सोको जवाफ मिति २०७४/४/१२ मा पेश गरेका रहेछन।
४. यसमा श्रोतमा कर कट्टी रकम रु.२,९४,४६७।- (अक्षरूपी दुई लाख चौरानब्बे हजार चार सय सडसष्टी मात्र) दाखिला गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा (८) बमोजिमको आदेश दिने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७४।०४।२५ मा भएको निर्णय।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट श्री अरिहन्त मल्टि फाईवर्स लिमिटेडको आ.व. २०६९/७० मा प्रशासनिक खर्च अन्तर्गत **Gratuity** शीर्षकमा रु.९,२९,२८४।- भुक्तानी गरेको रकममा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ को उपदफा (१) बमोजिम १५ प्रतिशतका दरले अग्रिम करकट्टी गरी दाखिला गर्नु पर्नेमा

गरेको नदेखिएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ (१) को उपदफा (१) बमोजिम १५ प्रतिशतका दरले अग्रिमकर रकम रु.१,३९,३९३।- सोही ऐनको दफा १२० बमोजिमको शुल्क रु.६९,६९६। र सोही ऐनको दफा ११९ बमोजिमको ब्याज (२०७० श्रावण देखि २०७४ श्रावण सम्म) रु.८५,३७८।— समेत जम्मा रु.२,९४,४६७।— (अक्षरूपी दुई लाख चौरानब्बे हजार चार सय सडसष्टी मात्र) सूचना बुझेको मितिले ७(सात) दिन वा हुलाकबाट रजिष्टर गरि पठाएको मितिले १५(पन्ध्र) दिन भित्र बैकमा दाखिला गर्नु हुन आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा (८) बमोजिम मिति २०७४।०५।०२ मा ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताको नाममा भुक्तानीमा करकट्टी रकम दाखिला गर्ने बारे सूचना जारी गरिएको।

६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुरबाट अग्रिम कर तर्फ आर्थिक वर्ष २०६९/७० को लागि मिति २०७४।०४।२५ मा जारी भएको अग्रिम कर कट्टी आदेश उपर चित्त नबुझाई करदाता अरिहन्त मल्टि फाईवर्सले प्रशासकीय पुनरावलोकन गरी पाउँ भनी मिति २०७४।०६।३० मा आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट, काठमाडौंमा पेश गरेको निवेदन पत्र।

७. ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको अग्रिम कर निर्धारण कानून सम्मत भएकोले करदाताको निवेदन जिकिर नपुग्ने साथै, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ को उपदफा (१) बमोजिम बासिन्दा व्यक्तिले नेपालमा स्रोत भएको ब्याज, प्राकृतिक स्रोत, भाडा, रोयल्टी, सेवा शुल्क, कमिशन, विक्री बोनस, अवकाश भुक्तानी र अन्य कुनै प्रतिफलको रकम भुक्तानी गर्दा कूल भुक्तानी रकमको १५ प्रतिशतका दरले कर कट्टी गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको र अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने दायित्व भएको व्यक्तिले तोकेको समयभित्र दाखिला गर्नु पर्ने तोकिएको समयमा दाखिला नगरे वा घटि दाखिला गरे कानून बमोजिमको ब्याज दाखिला गर्नु पर्ने प्रावधान रहेकोले ऐनमा भएको प्रावधान बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गरी कर रकम दाखिला गरेको प्रमाण पेश नगरेको तथा स्वीकृत अवकाश कोषमा जम्मा गरेको पुष्टी हुने प्रमाण तथा कागजात पेश नगरेको अवस्थामा ठूला करदाता कार्यालयबाट निर्धारण गरेको अग्रिम कर कानून सम्मत भएको देखिदा निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२९ मा भएको निर्णय।

८. करदाताले कर्मचारीलाई दिइएको उपदान रकम कसैलाई एकमुष्ट भुक्तानी नदिई विभिन्न कामदार तथा कर्मचारीहरूको नाममा एन.सि.सि.बैंक लिमिटेडको अवकाश कोष खातामा जम्मा गर्ने गरेको यसरी भुक्तानी नै नभएको रकममा कर कट्टी गरी दाखिला गर्दा नियम संगत नहुने। मजदुरको हकमा रहेको **Gratuity** रकम एकमुष्ट स्वीकृत अवकाश कोषमा जम्मा भएकाले सो रकममा कुनै कर नलाग्ने हुँदा अग्रिम कर माग गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी भएको आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी अग्रिम करको

हकमा दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क नलाग्ने निर्णय गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०७७।०४।२८ मा यस न्यायाधिकरणमा पेश गरेको पुनरावेदन पत्र।

९. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४० को उपदफा (३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाडौँलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०७८।०१।०३ मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।
१०. प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट उपस्थित विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ताले लिखित बहसनोट पेश गर्ने समय पाउँ भनी माग गर्नु भएकोले पुनरावेदक करदाता तथा प्रत्यर्थी दुवै पक्षबाट एक महिना भित्र लिखित बहसनोट पेश गर्न लगाइ नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/१२/२० मा भएको आदेश।
११. मिति २०७९/१२/२० को आदेशानुसार पुनरावेदकतर्फका विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ र विद्वान अधिवक्ता श्री नितेश श्रेष्ठले मिति २०८०/२/८ मा र प्रत्यर्थीतर्फका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०८०/२/३ मा पेश गर्नु भएको लिखित बहसनोट।

ठहर खण्ड

१२. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता अरिहन्त मल्टि फाईवर्स लिमिटेडका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ र विद्वान अधिवक्ता नितेश श्रेष्ठले ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको अग्रिम कर निर्धारणको आदेश मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी तथा प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौँका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु कार्यालयबाट भएको अग्रिम कर निर्धारणको आदेश तथा सो आदेशलाई सदर गरी अन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१३. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू तथा लिखित बहसनोट र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको हकमा भएको मिति २०७४।०४।२५ को अग्रिम कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकीय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति

२०७६।११।२९ को निर्णय मिलेको छ, छैन? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

१४. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, करदाताले पेश गरेको पुनरावेदन पत्रमा मूलतः उपदान शीर्षकमा बैंकमा जम्मा गरिएको **Gratuity** रकममा अग्रिम कर माग गरेको निर्णय कानून सम्मत नरहेको भनी जिकिर लिएको देखियो।

१५. ठूला करदाता कार्यालयले यस आ.व. २०६९/७० मा करदाता बाट अग्रिम कर माग गरेको रकम कसैलाई भुक्तानी दिएको उपदान बापतको रकम नभई विभागका कर्मचारीहरूलाई भुक्तानी गर्नुपर्ने उपदान बापत **Provision** गरेको रकम देखिन्छ । उक्त रकम **NCC Bank** मा रहेको स्वीकृत अवकाश कोष खातामा जम्मा गरिएको भनी मिति २०७४/४/१२ को जवाफमा स्पष्ट उल्लेख गरेको देखियो । आयकर ऐन, २०५८ को दफा ६५ को उपदफा (२) मा “कुनै प्राकृतिक व्यक्तिले कुनै स्वीकृति नलिएको अवकाश कोषमा रहेको हितबाट भएको लाभ गणना गर्ने प्रयोजनका लागि देहाय बमोजिम हुनेछः-क) बासिन्दा व्यक्तिबाट रकम भुक्तानी गरिएकोमा अन्तिम रूपमा हुने कर कट्टीको रूपमा सो हिताधिकारी उपर सो रकममा कर लाग्नेछ ख) गैरबासिन्दा व्यक्तिले रकम भुक्तानी गरेकोमा सो हिताधिकारीको आय गणना गर्दा सो रकम समावेश गर्नु पर्नेछ ” भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको र स्वीकृत अवकाश कोषमा रहेको उक्त रकम सम्बन्धित कामदार वा कर्मचारीलाई भुक्तानी गर्दाको बखत आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८(१) तथा दफा ६५ बमोजिम अग्रिमकर कट्टी हुने नै देखिन्छ । यस स्थितिमा करदाताले मजदुर तथा कर्मचारीको लागि स्वीकृत अवकाश कोषमा जम्मा गरिदिएको रकम व्यवसाय सँग सम्बन्धित खर्च रहेको र त्यसमा अहिले नै अग्रिम कर माग गरेको ठूला करदाता कार्यालयको मिति २०७४/४/२५ को निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्नेको आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय समेत न्यायोचित नदेखिदा उल्टी हुने देखियो ।

१६. तसर्थ, माथि उल्लिखित आधार कारणबाट करदाता अरिहन्त मल्टि फाइवर्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००१६९६५) को आ.व. २०६९/०७० को संशोधित कर निर्धारण गर्दा **Gratuity** (उपदान) खर्च बापत व्यवस्था गरेको रकममा अग्रिम कर माग गर्नेगरी ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७४।०४।२५ मा गरेको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति

२०७६।११।२९ मा भएको निर्णय समेत कानून सम्मत नदेखिदा उल्टी भई बदर हुने ठहर्छ । अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम पुनरावेदक अरिहन्त मल्टि फाइवर्स लि. को आ.व. २०६९/७० को अग्रिम कर तर्फ कर्मचारीको **Gratuity** रकममा अग्रिम कर माग गरेको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुरबाट मिति २०७४।०४।२५ मा भएको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२९ मा गरेको निर्णय उल्टी हुने ठहरी फैसला भएकोले अग्रिम कर वापतको रकम हिसाव गरी करदाताको अर्को आ.व. को हिसावमा मिलान गरिदिनु भनी शुरू ठूला करदाता कार्यालयमा लेखी पठाइदिनु।
२. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौंलाई दिनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु
५. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरू मिसिल ठूला करदाता कार्यालय पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

टेकप्रसाद ढुङ्गना
(अध्यक्ष)

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत:- लक्ष्मी प्रसाद शर्मा

टिपोट:- शान्ता खतिवडा(नासु)

फैसला मिति:- २०८०।०२।२८

प्रमाणीकरण गर्ने लेखा सदस्य

फैसला प्रमाणीकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप